

# Pràctiques Artístiques d'intervenció

## Ignacio de Antonio

Codi: 105733  
Crèdits. 6 ECTS  
Curs 3 4 Curs  
Semestre Segon Semestre  
Tipologia OPTATIVA  
Matèria Processos del disseny  
Data 12/9/2023 16:02

Aquesta assignatura s'imparteix en: Català  
Les tutories es podran realitzar en: Català, Castellà i Anglès

## Índex de la Guia Docent

Presentació de l'assignatura

Recomanacions

Continguts

Metodologia

Avaluació

Bibliografia i Recursos

Competències i Resultats d'Aprenentatge

Passeig Santa Eulàlia 25  
08017 Barcelona T+34 932 030 923  
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari  
de Disseny i Art de Barcelona  
Adscrit a la UAB

# Presentació de l'assignatura

## Breu descripció

La ciutat contemporània s'enfronta a diversos reptes que demanden noves preguntes, altres aproximacions en l'àmbit de l'espai públic, en els seus límits i les seves responsabilitats. En un món en constant transformació, l'art i el disseny han adquirit un paper rellevant en abordar aquests desafiaments. La interacció entre disciplines com l'art, l'arquitectura, la sociologia i l'urbanisme s'ha convertit en un enfocament comú per a repensar l'espai públic i la seva relació amb la comunitat.

La noció d'espai públic està sent qüestionada, deixant enrere la idea d'un entorn estàtic i dirigit. En el seu lloc, es proposa com un escenari obert a la participació i el diàleg, on els ciutadans ja no són només espectadors, sinó actors actius en la configuració del seu entorn urbà.

La intervenció artística en l'espai públic ens ofereix noves possibilitats per a involucrar a la comunitat en processos de reflexió i co-creació. En establir una comunicació directa amb els usuaris finals, es trenquen les barreres entre diferents formes d'art i es promou una major inclusió i diversitat.

En aquest curs, ens centrarem en desenvolupar les habilitats tècniques i conceptuals necessàries per a dur a terme projectes d'intervenció artística en l'espai públic de la ciutat contemporània, així com en els límits de la ciutat mateixa. A través d'un enfocament pràctic i a través en casos reals, explorarem les diferents etapes del procés, des de l'anàlisi de l'entorn fins a la implementació de les intervencions.

L'objectiu principal és completar intervencions que no sols transformin físicament l'espai, sinó que també generin una experiència significativa per als ciutadans. En valorar l'espai públic com un lloc de trobada, intercanvi i interacció, reconeixem la seva importància com un recurs comunitari que requereix una aproximació responsable i sensible a les seves diferències respecte als espais privats.

Així, aquest curs es presenta com un laboratori de projectes on desenvoluparem projectes d'intervenció i recerca per als reptes actuals de la ciutat contemporània, utilitzant l'art i el disseny com a àmbit de treball.

Les intervencions urbanes, en la seva essència, estableixen un diàleg entre l'entorn urbà i les pràctiques artístiques contemporànies, obrint noves possibilitats de connexió amb l'espectador i transformant l'experiència de la ciutat. En aquest context, es troben influències del \*happening, un moviment artístic que proposa accions efímeres i participatives en espais públics, i de l'art conceptual, que busca transcendir els límits materials de l'objecte artístic per a enfocar-se en la idea i el concepte. A més, les intervencions urbanes es caracteritzen pel seu enfocament \*site \*specific, és a dir, estan dissenyades i adaptades específicament per a un lloc determinat, responent al seu context històric, social i arquitectònic.

Aquesta intersecció entre intervencions urbanes, happening, art conceptual i site specific genera un espai idoni per a l'experimentació artística i la reconfiguració

de la relació entre l'art, l'espai públic i l'experiència de la ciutadania en l'entorn urbà contemporani.

## Objectius Formatius

- Comprendre els fonaments teòrics i conceptuals que permeten una reflexió integral i estratègica de les intervencions en l'espai públic, desenvolupant una actitud responsable i en sintonia amb el context social i espacial.
- Ser capaç de conceptualitzar, dissenyar i executar projectes d'intervenció artística en espais específics a través d'una anàlisi profunda del context social i urbà, integrant consideracions d'urbanisme/disseny/art estratègic.
- Dominar i aplicar, mitjançant la pràctica real, les diferents etapes d'un projecte d'intervenció, diverses formes i possibilitats d'actuació que promoguin transformacions positives en l'entorn urbà.
- Adoptar un rol actiu que fomenti l'exploració d'opcions tècniques i per a la generació d'intervencions o accions artístiques en l'espai públic, desencadenant la capacitat crítica de la ciutadana.
- Familiaritzar-se amb diferents metodologies, tècniques i processos de treball que facilitin la presa de decisions adequades per a desenvolupar projectes personals d'intervenció urbana.

# Recomanacions

Durant el curs es desenvoluparan activitats fora de la seu de **Eina**, visites, recerques i entregues que es duran a terme a la ciutat, o entorns urbans pròxims.

L'assignatura és una assignatura teòric – pràctica, es treballarà amb materials – textos, vídeos, etcètera– en català, castellà i anglès, es recomana tenir capacitat de gestionar contingut en aquests idiomes. Els lliuraments podran ser en qualsevol d'aquests idiomes.

Passeig Santa Eulàlia 25  
08017 Barcelona T+34 932 030 923  
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari  
de Disseny i Art de Barcelona  
Adscrit a la UAB

# Continguts

## Bloc 1. Conceptualització.

- Art i espai públic. Pràctiques espacials crítiques [*Site-place-space specific*]
- Intervencions urbanes. Art d'acció. Happening. Urbanisme estratègic. Urbanisme Guerrilla.
- Models d'interacció. Participació en l'art i el disseny. Art relacional.
- Pràctica artística com a recerca. Metodologies de recerca a través de la praxi.
- Conceptualització de l'espai públic des del coneixement de les diferents aproximacions teòriques.

## Bloc 2. Pràctica.

- Anàlisi i estudi del referent; context social i espacial.
- Dissenyar els processos de treball.
- Desenvolupament de propostes. Laboratori d'accions.
- Preproducció: estudi de materials, tècniques i processos.
- Producció i realització.
- Postproducció: documentació, arxiu i difusió.

# Metodologia

## Metodologia docent

Metodològicament s'articula en una combinació d'enfocaments teòrics i pràctics. Al llarg del curs, es fomentarà l'anàlisi crítica i la reflexió teòrica sobre l'art i intervencions en l'espai públic, explorant conceptes clau i aproximacions teòriques rellevants. Això proporcionarà una base sòlida per a comprendre el context i els desafiaments inherents a les intervencions artístiques en entorns urbans.

A més, es donarà gran importància a la pràctica i l'experimentació creativa. Els estudiants tindran l'oportunitat de desenvolupar projectes d'intervenció artística des de la concepció fins a la implementació, a través d'exercicis pràctics i projectes reals. S'emfatitzarà l'exploració de tècniques i materials, així com la consideració d'aspectes com el context social, espacial i cultural. Això ens permetrà adquirir habilitats tècniques i conceptuals, així com una comprensió profunda de les diverses etapes i processos involucrats en la realització d'intervencions artístiques en l'espai públic.

A més, es fomentarà l'aprenentatge col·laboratiu i la retroalimentació constant. Els estudiants seran encoratjats a participar activament en discussions, compartir idees i experiències, i brindar-se suport mutu en el desenvolupament dels seus projectes. Es promourà la crítica constructiva i l'intercanvi de coneixements.

## Activitats formatives

Es desenvoluparà com a mínim un projecte real d'intervenció de manera individual (60%) i una altra recerca col·lectiva (40%). El nombre d'intervencions dependrà de la complexitat dels projectes proposats i el nombre de participants en l'assignatura.

L'assignatura proposa treballar amb situacions reals d'aprenentatge, es desenvoluparan accions, esdeveniments o instal·lacions en la vida real.

El docent es reserva la possibilitat de modificar i/o ampliar el contingut a altres intervencions durant el transcurs de l'assignatura; en aquest cas es mantindran els tants per cent assignats en les diferents activitats previstes i es definirà la proporció de cada treball en la mitjana final de l'assignatura.

# Avaluació

## Sistema Avaluació

L'Objectiu de l'avaluació continuada és que l'estudiant pugui conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del seu procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo.

A partir de la segona matrícula, l'avaluació de l'assignatura podrà consistir, a decisió del professor(s), en una prova de síntesi, que permet l'avaluació dels resultats d'aprenentatge previstos en la guia docent de l'assignatura. En aquest cas, la qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi.

Es realitzaran les següents activitats formatives avaluables:

- Conceptualització teòrica | 10%
- Recerca. Estudi, prototips, viabilitat, alternatives i argumentació de la presa de decisions | 10%
- Posada en pràctica i activació de la proposta. Lliurament | 40%
- Reproducció, documentació, difusió i arxiu | 20%
- Participació i feedback en les sessions col·lectives, i aportacions en els treballs de la resta de companys | 20%

## Normativa General d'Avaluació

// Per considerar superada una assignatura, caldrà que s'obtingui una qualificació mínima de 5,0.

// Una vegada superada l'assignatura, aquesta no podran ser objecte d'una nova avaluació.

// Es considerarà "No Avaluable" (NA) l'estudiant que no hagi lliurat totes les evidències d'aprenentatge o no hagi assistit al 80% de les classes sense haver justificat les absències. En cas d'absència justificada, l'estudiant s'ha de posar en contacte amb el professor en el moment de la reincorporació per determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.

// En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

## Procés de Revisió

La revisió es pot sol·licitar al professorat es realitzarà segons calendari lectiu.



## Procés de Reavaluació

### Normativa general

No es contemplen sistemes de reavaluació en els casos de les pràctiques externes, els TFG, i les assignatures / activitats formatives que, pel seu caràcter eminentment pràctic, no ho permeten.

Per participar a la reavaluació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul.

Es considerarà excepcionalment, i per causa justificada, la possibilitat d'una re-entrega.

## Criteris d'Avaluació

### Criteris d'avaluació

S'avaluarà la capacitat de l'estudiant per a:

- Analitzar críticament, sintetitzar coneixements i argumentar conceptes.
- Evidenciar coneixement dels conceptes teòrics plantejats en l'assignatura i ser capaç d'aplicar-los amb sentit crític.
- Analitzar formal i conceptualment el treball propi i l'aliè, evidenciant capacitat d'autocrítica, reflexió i diàleg.
- Desenvolupar i vincular qüestions de caràcter conceptual i formal.
- Interpretar visualment de manera eficient un espai d'intervenció.
- Dissenyar eficaçment imatges a partir de la descripció d'un marc conceptual i contextual.
- Comunicar conceptes a través de la imatge.
- Demostrar creativitat, originalitat i voluntat d'experimentar i assumir riscos.
- Adequar els mitjans formals i tècnics a la resolució dels reptes proposats.
- Fer treballs tècnics amb rigor, tenint capellà del treball realitzat i el criteri estètic.
- Evidenciar l'assoliment dels objectius proposats per cada activitat.
- Organitzar el treball adequant-se a la metodologia proposada en el plantejament de cada activitat.
- Implicar-se en els projectes proposats, mostrant una actitud positiva, participativa, activa, constructiva i col·laborativa al taller.
- Demostrar responsabilitat amb el treball grupal per a aconseguir fites comunes.
- Realitzar un seguiment constant i amb interès de l'assignatura.
- Presentar els treballs dins dels terminis establerts.

# Bibliografia i Recursos

Awan, N., Schneider, T., & Till, J. (2011). *Spatial Agency: Other Ways of Doing Architecture*.

Certeau, M. de. (2011). *The Practice of Everyday Life* (S. Rendall, Trad.).

Crary, J. (2015). *24/7: El capitalismo al asalto del sueño* (P. C. Rocca, Trad.).

Groys, B. (2014). *Volverse publico. Las transformaciones del arte en el agora contemporanea*.

Harriss, H., Hyde, R., & Marcaccio, R. (2020). *Architects After Architecture: Alternative Pathways for Practice*.

Kaprow, A. (2007). *La educación del des-artista, seguida de Doctor MD: 22* (D. G. Casado & A. Montesinos, Trans.).

Kaprow, A. (2016). *Entre El Arte Y La Vida: ENSAYOS SOBRE EL HAPPENING: 78*.

Lefebvre, H. (2003). *The Urban Revolution*.

Muñoz, J. E. (2020). *Utopía Queer*.

Rendell, J. (2010). *Art and Architecture: A Place Between*.

Till, J. (2013). *Architecture Depends*.

# Competències i Resultats d'Aprenentatge

## Competències específiques

### Competència

**CE3.** Sintetitzar aquells coneixements i habilitats d'expressió plàstica, de tècniques de representació i de materials i tecnologies productives que permetin plantejar i desenvolupar projectes de disseny.

### Resultats d'aprenentatge

**CE3.4.** Utilitzar els diferents procediments i tècniques del dibuix adaptant-les als requisits del projecte.

**CE3.2.** Aplicar les qualitats plàstiques i expressives en la formalització dels projectes de disseny.

### Competència

**CE4.** Utilitzar les tècniques bàsiques d'expressió plàstica (dibuix, color i volum) per a representar i crear formes en dues o tres dimensions.

### Resultats d'aprenentatge

**CE4.3.** Desenvolupar projectes artístics en diferents formats: edicions, instal·lacions, peces per a exposició, etc.

**CE4.1.** Descriure els condicionants tècnics i els potencials expressius de les diferents tècniques de creació gràfica (gravat, litografia, serigrafia, impressió digital, etc.).

### Competència

**CE9.** Demostrar conèixer i estar familiaritzat amb l'ús del mitjà audiovisual, l'entorn digital i les seves eines de creació i producció.

### Resultats d'aprenentatge

**CE9.3.** Combinar les tècniques artístiques tradicionals amb els mitjans digitals de manipulació de la imatge.

### Competència

**CE22.** Dominar els llenguatges plàstics per adequar les intencions comunicatives i expressives a l'ús dels mitjans i tècniques artístiques.

### Resultats d'aprenentatge

**CE22.1.** Relacionar els llenguatges plàstics amb les possibilitats comunicatives i expressives de les diferents tècniques artístiques.

### Competències transversals

**CT10.** Motivació per la qualitat, tant en els plantejaments conceptuals i argumentals, com en la resolució formal i en els detalls de l'acabat final d'un projecte de disseny.

**CT15.** Valorar i preservar el patrimoni cultural, artístic i paisatgístic.

**CT19.** Demostrar una disposició afectiva positiva envers els valors estètics i les qualitats formals de l'entorn material i visual.